

BIBLIÁNK

35 A MAGYAR BIBLIATÁRSULAT HÍRLEVELE 80

XVIII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM • 2018. MÁJUS

foto: Kárpátaljai Református Egkötőkerület

Tartalom

- Köszöntés az Olvasónak
- Új kiadványaink
- Biblia és konfliktuskezelés
- Véget ért a Jézus élete kiállítássorozat
- Egy éve nyílt meg a Bibliamúzeum
- Új bibliafordítások szerte a világban
- Beszámoló előző adománygyűjtő akciónkról
- Új adománygyűjtő akciónk meghirdetése
- Bibliahírek a nagyvilágból

Új adománygyűjtő akciónk:

Bibliával a kárpátaljai iskolákért!

A BIBLIA MINDENKIÉ!

A Biblia magyarizáló jegyzetekkel régi hagyomány folytatója. Már Károli Gáspár 1590-ben megjelent Vizsolyi Bibliájában is számtalan értékes lapszerű jegyzetet, magyarázatot és szöveglőzi tartalmi összefoglalást találhatott az olvasó. Korunk embere sajnos egyre kevesebbet tud a Biblia világáról és annak összefüggéseiről: ez is szorongatóan szükségessé teszi egy megbízható magyarázatos Biblia megjelentetését.

A Magyar Bibliatársulat közel hetven éve fordítja, kiadja, terjeszti és népszerűsíti a Bibliát. Évtizedes szakértelme garantálja, hogy a most megjelent Biblia magyarizáló jegyzetekkel nélkülözhetetlen társává válhat a művelt bibliaolvasó közönségnek. A magyar kiadás alapja az évszázados hagyományokra visszatekintő *Stuttgarter magyarizatos Biblia*.

A revideált új fordítású Biblia (RUF 2014) szövegével | történeti és tartalmi bevezetésekkel | szöveglőzi magyarázatokkal | bibliai kiscikonnal | térképekkel | kommandólistával

PÜNKÖSDI BIZTATÁS

Jézus mondja: *Elküldöm a Pártfogót hozzátok. És amikor eljön, leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet.* (Jn 16,7-8)

Pünkösöd a beteljesülés ünnepi eseménye. Amit Jézus ígér, megvalósul. Testben nincs köztünk, de küldi hozzánk Lelkét. Nem hagyja magára 21. századi tanítványi seregét sem, hanem szüntelen érezteti velünk jelenlétét. Aki kéri, kapja a Lelket zúgó szél, tüzes lángnyelvek és nyelveken szólás nélkül is. De átélheti jelenlétének erejét a bátorító igében, a Róla való tanúskodásra késztetésben és a testvéri közösségben, a Benne hívők gyülekezetében.

A Lélek, aki Vigasztaló, Pártfogó és védelmező Ügyvéd, ma is tanítja övét a bűnről, az igazságról és az ítéletről. A bűn nem erkölcsi törvények semmibe vétele – ezt inkább véteknek kellene neveznünk – hanem a bűn: hitetlenség. Amikor elfordulunk Jézustól, nem engedelmesszünk Neki sem gondolkodásunkban, sem tetteinkben. Bezárkózunk előtte. A Lélek vezethet el új látásra s nyithatja meg lelkünket.

Az igazság a valóságot is magában foglalja. A görög eredeti szó is kettős jelentésű. Az igazság a valóságnak a része. Aki elveti a jézusi igazságot, az a valóság egy döntően fontos részét hagyja figyelmen kívül. A keresztyén gyülekezet állandó jelzés, hogy lehet hinni Jézusban – az Általa küldött Lélek munkájában –, ezért az örök pünkösdben él

fotó: regegyfolyó

keresztyén gyülekezet állandó kihívás környezetének is: miért nem tartozom közéjük?

Ítélet is: ha sokan hisznek benne, én miért nem vagyok köztük? Miért nem hiszek én is? Hinni meggazdagodást jelent: kitarul előttünk egy új világ, a Lélek világa. Hinni többletet jelent: új erők, új látások, új esélyek világa nyílik meg előttünk, mint egykor az első pünkösödöt átélők előtt. Hinni újrakezdést jelent. Új értékek villannak fel előttem, egy egészen más irányultság. Átjár a Lélek, áthat Krisztus ígérete: küldi a Vigasztalót, a Védelmezőt, aki szüntelen mellénk áll.

Mindennek felismerésére, elfogadására késztessem a Lélek 2018 pünkösdjén!

D. Szabik Imre
a MBTA elnöke

Biblia magyarázó jegyzetekkel a RÚF 2014 szövegével

A Biblia magyarázó jegyzetekkel a magyarázatos Bibliák régi hagyományát eleveníti fel a mai igényeknek megfelelően. Egyre nagyobb szükség van a legalapvetőbb bibliai fogalmakat, kortörténeti és földrajzi ismereteket bemutató Bibliára. Ezért jelent meg a Magyar Bibliatársulat első magyarázatos Bibliája a német Stuttgarteri magyarázatos Biblia alapján már 1995-ben.

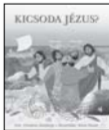
Jelen kiadásunk a 2014-ben revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014) szövegéhez illeszti az új Stuttgarteri Biblia alapján átdolgozott magyarázatokat: az egyes bibliai könyvek előtt olvasható történeti és tartalmi bevezetéseket és a szövegrészek közé tördelt magyarázó jegyzeteket. Ezen felül többféle függelék táblázatot, bibliai térképeket, ún. tárgyi magyarázatokat és konkordanciát is találnak az olvasók az új kiadásban.

Az új kötet ünnepélyes bemutatójára a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál keretén belül került sor április 21-én, a Millenárison.

Christina Goodings – Maria Royse

Kicsoda Jézus?

Jézus kétezer évvel ezelőtt élt, Izraelben. Mégis mindaz, amit tett, ahogyan élt, amiket mondott, a Biblia róla szóló történetei és bizonyágtétele a mai napig hatással van az emberekre. Fedezd fel te is azt a kort, amelyben Jézus élt! Ismerd meg, milyen volt a családok élete, mit tanultak az iskolában a gyerekek! Ez a könyv segít felfedezni, hogyan értették az emberek Jézus tanítását, és miért változott meg azoknak az élete, akik követték őt.

Evangéliumi füzetek

Megjelent a négy evangélium kis füzetekben, a revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014) szövegével. A közkedvelt, kedvező árú, missziói célokra is kiválóan alkalmas kiadványok most megújult külsővel, új kiadásban kaphatók.

Asszír harcosok egy domborművön

szeretnék tanulni, fontossága miatt pedig mindenkinek tanulnia kellene. A kereszténység forrásai és története, valamint a Szentírás mindennek hatalmas példatárát kínálják. A szabadegyetem programja megtalálható az EHE honlapján, ahol az eddigi előadások rövid összefoglalásai és prezentációi is elérhetők: <https://teol.lutheran.hu/index.php/hu/szenior-egyetem/594-e-vilagi-konfliktusok-biblikus-megoldasok>.

Véget ért a Jézus élete kiállítássorozat

Huszonhat helyszínen járt az elmúlt öt évben a „Jézus élete” kiállítássorozat, amelyről hírlevelünkben is beszámoltunk. A kezdeményezés, amely országsszerte több tízezer általános iskolás gyermeket ért el, Matula Péter Svédországban élő műgyűjtő nevéhez fűződik. Ő kért fel három neves kortárs festőművészt, Aknay Jánost, ef Zámbo Istvánt és Tábori Csabát, hogy Jézus életének legjellemzőbb pillanatait örökítsék meg egy-egy festményben. A hatalmas képgyűjteményt főként megyeszékhelyeken és nagyvárosokban mutatták be, és mindig hozzá kapcsolódott az a program, amelybe a helyi iskolások bekapcsolódhattak: ők is megfesthették Jézus életének pillanatait, és rajzaik a „nagyok” művei között kerültek kiállításra. A kiváló kezdeményezést, amely sikerrel hozta közel a kicsinyekhez Jézus életét, alakját és üzenetét, a Magyar Bibliatársulat is mindvégig támogatta bibliák adományozásával. A vándorkiállítás záróeseményét 2018. március 22-én a Pesti Vigadóban tartották.

*Németh Kristóf Szombathelyről,
az egyik díjazott
Jézus élete gyermekrajzokban a
Pesti Vigadóban (jobbra)*

2017 januárjában nyílt meg Budapesten a Bibliamúzeum, amely sok szempontból is egyedülálló az országban. Akkor vállalkozik az ember egy ilyen múzeum létrehozására, ha tudja azt, hogy ennek a Bibliának fontos üzenete van a mai korunkban is. Ezt az üzenetet szeretné megfogalmazni a múzeum kiállítása. Hitvallásuk szerint a Biblia nem múzeumi tárgy, hanem az Isten kijelentése minden ember felé.

Az új kialakított múzeumi terek a teremtéstörténetől kezdve az Újszövetségen keresztül vezetnek el addig a korig, amelyben megalakulnak az első keresztény közösségek. A kiállítás egy-egy állomása érzékelteti a kortörténeti hátteret, amely-

ben a Biblia történeteinek szereplői éltek. Úgy alakították ki a múzeumot, hogy ne csak a gyermek- és ifjúsági csoportok, hanem bármely korosztály otthon érezze magát a Biblia világát bemutató kiállításon.

A kiállításon sok eredeti tárgy, másolat és makett segít bemutatni a különböző korszakokat, a sok szempontból gazdag kultúrákat, amelyben meg kellett értenie egy nép-

nek azt, hogy Isten különleges utat készít nekik. Interaktív térkép ismerteti meg a szemlélődővel Ábrahám útját, engedelmes vándorlását. A kiállításon láthatóak egyiptomi istenek, az egyiptomi kultusz világa, egyipto-kánaáni istennő, és látható egy kánaáni szentély.

A bibliai régészet néhány fontos tárgya teszi szemléletessé a Szentírásból ismert történeteket. Ilyen például a Siloám alagút felirata, a Mésa oszlop, vagy a Ketef-Hinnomi ezüstlemez töredéke, amely az Ároni áldás korai szövegét tartalmazza. Az Újszövetség korához kapcsolódva látható a kiállításon egy film, amely bemutatja, hogyan emeltek ki 1986-ban a Genézreti tóból egy Jézus-korabeli hajót.

A kiállítás kincsei közé tartoznak az Izraelből kölcsönzött kerámiák és osszáriumok. Választ kaphat a

A Heródes-templom makettje és a hozzá tartozó interaktív installáció

látogató a kérdésre: miért van a Bibliamúzeum kiállításán egy első századi dobókocka kiállítva.

Ha az ember nem tudja elképzelni azt, hogy milyen volt Heródes jeruzsálemi temploma, akkor van lehetőség körbejárni és megcsodálni egy makettet. A látogató azonban „be is léphet” a templom udvarába interaktív barangolással, hogy felelevenítse azokat a bibliai történeteket, amelyeket olvasunk az evangéliumokban. A kiállításnak ez az installációja arany díjat kapott az elmúlt évben egy nemzetközi múzeumi pályázaton.

Izgalmas utazást jelent megnézni az első századok zsinagógáinak világát és azt, hogy a kora keresztyén templomok hogyan alakultak ki ezen a területen. Mindezt egy kiállítást kísérő könyvvel is segíti a múzeum. Megépíthető Nőé bárkája egy szép makett alapján és a kisgyermek látogatók egy másik bárkába léphetnek be, hogy amíg a felnőttek nézik a kiállítást, ők is játszhassanak és a számukra kialakított területet felfedezhessék.

A Bibliamúzeumban olyan kiállításra érkezhetsz az ember, ahol együtt sétálhat az óvodás gyermekével, mert minden kiállítási szakasznál az ő számára is van látnivaló, a tárlók tárgyai, történetei megelevenednek a kicsinyek szemmagasságában látható grafikán. Így beszélgethet gyermekével arról, hogy mit látott a múzeumban.

Sokféle játéklehetőség kínálkozik ezen a kiállításon, amely kapcsolódik a képzőművészethez, bibliismerethez és a kiállítás tárgyaihoz. A múzeum évente több képzőművészeti időszaki tárlattal is várja a kedves látogatókat. 2018. október 13-ig látható a „Kezeink munkáját tedd maradandóvá” című kiállítás, Radnai Béla gyorsírófejedelem képzőművészeti gyűjteménye, amely a győri Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeumból érkezett a Bibliamúzeum időszaki kiállítására.

Timár Gabriella

A Dunamelléki Református Egyházkerület
Ráday Gyűjteményének Bibliamúzeuma
1092 Budapest, Ráday u. 28.
www.bibliamuzeum.com

„A Biblia mindenkié” – ez nem egyedül a Magyar Bibliatársulat jelmondata. A bibliatársulatok szerte a világon azzal a missziós céllal végzik munkájukat, hogy a Biblia minden ember számára elérhető legyen, mindenkinek a saját anyanyelvén. A Bibliatársulatok Világszövetségének az évente megjelenő új bibliakiadásokat, és a folyamatban lévő fordításokat bemutató összesítő jelentései ennek a hosszú munkának az egyes lépéseit jelzik. A közelmúltban jelent meg a tavalyi évről szóló összesítés.

Új bibliakiadások

Etióp lány Bibliával

2017 folyamán 20 olyan nyelven jelent meg teljes, vagy részleges bibliafordítás, amelyre azelőtt még nem fordították le a Szentírást. Ezt a húsz nyelvet összesen több mint 14 millióan beszélik. Ebből 7 nyelven jelent meg a teljes Biblia, 4 nyelven Újszövetség, és további 9-en válogatott bibliai szakaszok.

Emellett 30 nyelven jelent meg új bibliafordítás vagy -revízió. Ezekben az esetekben a nyelvi változások miatt a korábbi fordítások már nem elégítik ki a velük szemben támasztott igényeket. Ez összesen 10 teljes Bibliát, 9 Újszövetséget, 9 magyarázatos kiadást, és 7 további esetben válogatott bibliai szakaszokat jelent. Ezek a fordítások összesen 566 millió embert érhetnek el.

Jelnyelvi fordítások

A világon 70 millió siket számára az anyanyelv az adott ország jelnyelve. A több mint 400 különböző jelnyelvnek csupán 10%-án létezik valamilyen formában bibliafordítás, és egyikén sem elérhető még a teljes Szentírás – ehhez jelenleg az Amerikai Bibliatársulat áll a legközelebb, ahol már a teljes Újszövetség fordítása elkészült.

A Bibliatársulatok Világszövetsége (UBS) több nemzetközi partnerrel dolgozik együtt, hogy ezen a helyzeten segítsen. A bibliatársulatok között jelenleg 26 aktív jelnyelvi fordítás zajlik, és további 10 van tervezési és előkészítési fázisban, ezek összesen 12,9 millió siket számára teszik elérhetővé a Szentírást.

Az UBS kiemelt figyelmet fordít erre a területre, ezért partnereivel együtt támogatja a növekvő számú fordító munkacsoportok képzését, valamint technikai eszközök és a fordítást segítő szoftverek fejlesztését is.

Vakok és látássérültek

Becslések szerint a vakok száma világszerte 40 millió, a látássérülteké pedig 285 millió fő. Jelenleg csupán 44 nyelven elérhető a teljes Biblia Braille-kiadásban, és további 200 nyelven léteznek hosszabb-rövidebb bibliai szakaszok.

Egy pontírásos Biblia kiadása nagy vállalkozás: a teljes Szentírás kb. 40 vaskos kötete nagyjából 600 dollárba kerül. Ezzel együtt, és az audio és más elektronikus kiadások terjedése ellenére is a Braille-kiadások még mindig nagyon népszerűek. 2017 során 32 országban folytak Braille-kiadási munkálatok. Két nyelven jelent meg első ízben pontírásos kiadás, és további 4 nyelven jelentek meg korábban még le nem fordított részek. Latin-Amerikában elkészült a népszerű Dios Habla Hoy spanyol fordítás átirata, melynek 44 kötete ezentúl igény szerint nyomtatható.

A Biblia globális elérhetősége

Az UBS adatai szerint a világon élő 7,6 milliárd ember összesen 7097 nyelvet beszél. Ebből a teljes Biblia 674 nyelven elérhető 5,4 milliárd ember anyanyelvén. A teljes Újszövetség további 1515 nyelven létezik, melyet 631 millióan olvashatnak. 406 millió ember anyanyelvén csupán bibliai szakaszok léteznek, 209 millióan pedig egyáltalán nem rendelkeznek anyanyelvi Szentírással.

A bibliatársulatok összesen jelenleg 400 bibliafordításon dolgoznak szerte a világban.

Digital Bible Library

Az UBS által létrehozott és fenntartott elektronikus adatbázis (DBL) központi szerepet játszik abban, hogy a bibliatársulatok a Szentírást a lehető legszélesebb körben és a lehető legegyszerűbben elérhetővé tegyék. 2017 végén a DBL összesen 1735 fordítást tartalmazott 1269 nyelven, amelyet összesen 5,6 milliárdan beszélnek. Az adatbázisban található hanganyagok az elmúlt év során megháromszorozódtak: a DBL 2017 végén 1078 hanganyagot tartalmaz 732 különböző nyelven, 4,9 milliárd ember számára.

A részletes jelentés az interneten is olvasható angolul a következő címen: www.unitedbiblesocieties.org

Örömező sikert jelnyelvi bibliafordítók

Beszámoló előző adománygyűjtő akciónkról: Isten igéjével a cigányok között!

Bibliák átadása a Nyitott ajtó iskola igazgatónőjének és az iskolalelkésznek

Bibliákkal a Nyitott ajtó iskolában

Örömmel számolhatunk be arról, hogy sikerrel zárult a 2017 decemberében meghirdetett adománygyűjtő akción. Célunk az volt, hogy a tagegyházainkban folyó cigánymissziós munkát támogassuk bibliák, gyermekbibliák vagy más bibliatársulati kiadványok ajándékozásával. Támogatóinktól összesen 1 410 000 forint érkezett erre a célra. 2018. április 16–19. között meglátogatta a Magyar Bibliatársulatot Claire Bedot, a United Bible Societies munkatársa, akivel Miskolcon jártunk, a Nyitott ajtó baptista általános és szakiskolában. Az egykori miskolci téglagyár környékén nagyrészt cigány családok élnek, az ő gyerekeik járnak ebbe az iskolába, ahol a pedagógusok hihetetlen elkötelezettséggel dolgoznak a hátrányos gyerekek nevelésén és felzárkóztatásán. Vendégünkkel itt adtuk át 450 Bibliát Molnárné Kertész Ildikó igazgatónőnek és az iskola lelkészének, Bódis Sámuelnek. Honlapunkon, a Bibliajárat facebook oldalon és következő hírlevelünkben is beszámolunk az adománygyűjtő akcióhoz kapcsolódó többi bibliátadásról. Ezúton is hálásan köszönjük a támogatást minden adományozónknak!

Bibliára várva

Új adománygyűjtő akciónk: Bibliával a kárpátaljai iskolásokért!

A Magyar Bibliatársulat képviselőjében 2017 októberében járt D. Szebik Imre elnök és Pecsuk Ottó főtítkárs Beregszászon, ahol átadták a MBTA ajándékát, az 1300 példány ukrán-magyar kétnyelvű Újszöveget. Az ottani tapasztal

Ballagók a Nagyberegi Református Líceumban (fotó: refua.tirek.hu)

Nagygyéjci iskolások (fotó: Pápai Gábor)

utalási csekken vagy banki átutalással (az alábbi számlaszámra) küldje el adományát a Magyar Bibliatársulat Alapítvány számára. Ossa meg a támogatási lehetőség híret rokonaival, barátaival vagy a gyülekezeti tagokkal! Kérésre, a levelezési cím ismeretében tudunk még hírlevelet küldeni.

talatok, beszélgetések, az iskolák és főleg az ottani magyar iskolások nehéz helyzete és romló kilátásai indították arra a MBTA Kuratóriumát, hogy új adománygyűjtő akciónkkal kárpátaljai magyar testvéreinknek, közelebről az ottani általános és középiskolások diákoknak próbáljunk segíteni. A tanulásukhoz, hitbeli és nyelvi fejlődésükhöz szükséges kiadványokat szándékozunk adományozni, erősítve a magyarsághoz, a keresztyén egyházhöz és főként Jézus Krisztushoz tartozásukat. Ha támogatni szeretné ezt a tervünket, kérjük a hírlevelünkhöz mellékel postai át-

ben tudunk még hírlevelet küldeni.

Ha munkánkkal vagy az új adománygyűjtő akciónkkal kapcsolatban kérés, kérdése vagy javaslata van, jelezheti a honlapunkon keresztül (www.biblatarsulat.hu), email formájában (info@biblatarsulat.hu), vagy telefonon is a (06 1) 209 3033-as számon.

Magyar Bibliatársulat Alapítvány
1113 Budapest, Bocskai út 35.
Adószámunk: 19700739-2-43
Számlaszámunk: 11714006-20267306

Lengyelország • Százak gyűltek össze március elején Varsóban az első teljes ökumenikus lengyel bibliafordítás megjelenését ünnepeelve, amely a Lengyel Bibliatársulat és 11 különböző felekezet, köztük a római katolikus, ortodox, baptista, pünkösdista és adventista egyház közös munkájának gyümölcse. A korábban elkészült Újszövetség 2001-es megjelenése óta a munka előrehaladtával több alkalommal is megjelentek ószövetségi könyvek, de ez az első alkalom, hogy a teljes ökumenikus Bibliát kézbe vehetik a bibliáolvasók. „Azért gyűltünk ma össze mindannyian, mert szeretjük Isten igéjét,” – mondta Andrzej Malicki metodista szuperintendens – „mert számunkra ez a legjobb útmutató. Ez az ökumenikus fordítás azért is értékes, mert most már mindannyian azt mondhatjuk: ez az én Bibliám.”

Németország • A Német Bibliatársulat márciusban indította útjára Lichtmomente („fénypillanatok”) elnevezésű internetes videósorozatát, melyben arra

keresik a választ: hogyan buzdít a Biblia mások megsegítésére? A sorozatot olyan 20-30 év közötti fiataloknak szánják, akik nem tartják magukat egyik keresztyén gyülekezet vagy közösség tagjának sem. A készítők olyan kezdeményezéseket keresnek fel, ahol keresztyének nyújtják ki kezüket a társadalom peremén élők: hajléktalanok, prostituáltak, szegény családból származó gyerekek felé. A sorozat nyitó epizódjában a készítők a „Kältebus” („hidegbusz”) nevű, hajléktalanokat segítő akcióhoz csatlakoznak.

„A Német Bibliatársulat be akarja mutatni azokat a társadalmi munkát végző embereket, akik számára fontos a Biblia” – mondja Diana Steinmetz. „A sorozat azt is bemutatja, hogy a Bibliát nem kényszerítik másokra. Megvan benne az az erő, amely képes apró lépésként átforgalmazni a társadalmat.”

A sorozat német nyelven megtekinthető a következő csatornán: www.youtube.com/lichtmomente

Az új fordítás átadó ünnepsége (balra fent)

Akcióban a Kältebus résztvevői

